9-га МАЯ—ДЗЕНЬ ПЕРАМОГІ. З НАДЫХОДЗЯЧЫМ СВЯТАМ!

Гомельскі універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 11 (833) | Пятніца, 8 мая 1992 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць два разы ў месяц | Цана 10 кап.

ПАКЛАНЕННЕ ПОДЗВІГУ

Прайшлі гады. Становіцца гісторыяй Вялікая Айчынная вайна. Але ніколі не згаснуць у памяці нашай імёны патрыётаў, якія загінулі ў барацьбе з фашызмам.

З першых дзён акупацыі г. Гомеля ў горадзе пачала дзейнічаць маладзёжная падпольная патрыятычная група, якую ўзначаліў Ц. С. Барадзін. Шмат баявых спраў на рахунку гэтай групы. Патрыёты расклейвалі лістоўкі, каралі смерцю гестапаўскіх катаў, знішчалі варожую тэхніку.

Так, у лістападзе 1941 г. была праведзена смелая, дзёрзкая аперацыя па ўзрыву афіцэрскай сталовай. Разам з Барадзіным у гэтай аперацыі ўдзельнічалі Р. І. Цімафеенка, І. Шылаў. Міну, замаскіраваную на кватэры ў Барадзіна, падпольшчыкі паклалі ў чамадан, і І. Шылаў у форме нямецкага афіцэра прабраўся ў сталовую, дзе паставіў чамадан пад вешалку. Пры выбуху загінула каля сотні фашысцкіх афіцэраў, у тым ліку буйны нацыскі дзеяч, які прыбыў з Берліна.

Восенню 1941 г. былі ўзарваны буйныя артылерыйскія склады за Навабеліцай, нафтасклады, бензазапраўчная станцыя, завод, дзе фашысты рамантавалі танкі. На чарзе было знішчэнне Гомельскай электрастанцыі. Але ажыццявіць гэты план падпольшчыкам не ўдалося. У маі 1942 г. Ц. С. Барадзін, І. Шылаў, Вера Андрэенка, Паліна Чысцякова былі арыштаваны і 20 чэрвеня, пасля месячнага допыту і катаванняў, былі расстраляны ў Давыдаўскім лесе.

Фашыстам удалося раскрыць першую падпольную арганізацыю, але на ле месцы ў Гомелі выраслі яшчэ пяць. Іх узначалілі слаўныя маладыя патрыёты Іван Жалезнякоў, Пётр Варонін, Вольга Радзькова, Фёдар Саломін, Іван Грыцаў. Барацьба працягвалася. Ц. Барадзін і І. Шылаў не паспелі ажыццявіць узрыў электрастанцыі, але праз некалькі тыдняў яна ўсё ж узляцела ў паветра. Гэта зрабілі тыя, хто стаў на змену загінуўшым.

Так змагаліся і перамаглі гомельскія падпольшчыкі.

В. ЛУГАЎСКАЯ,
заг. аддзела абласнога дзяржархіва.

ГОСЦЬ З АНГЛІІ

ЧАРГОВАЕ пасяджэнне Гомельскага гарадскога алгебраічнага семінара пачалося незвычайна... з апладысментаў. Так віталі яго ўдзельнікі вядомага матэматыка-алгебраіста, прафесара з Манчэстэрскага універсітэта Брайта Хартлі.

Свой даклад, які працягваўся гадзіну, госць з Англіі прысвяціў адной з актуальных праблем тэорыі груп — даследаванню ўплыву аўтамарфізмаў дадзенай групы на будову апошняй. Пасля даклада прафесара Б. Хартлі навуковы кіраўнік семінара член-карэспандэнт Акадэміі навук Беларусі прафесар Л. А. Шамяткоў коратка ахарактарызаваў навуковую дзейнасць Б. Хартлі і адзначыў значэнне яго прац для развіцця сучаснай алгебры.

У пасяджэнні семінара ўдзельнічалі супрацоўнікі Гомельскага аддзялення Інстытута матэматыкі АН Беларусі, выкладчыкі ВНУ горада, студэнты матэматычнага факультэта.

Госць адказаў не толькі на пытанні навуковага характару, але і на шматлікія пытанні, асабліва з боку студэнтаў, аб сістэме навучання ва універсітэтах Вялікабрытаніі.

Л. ПАЛЯКОЎ,
дацэнт кафедры алгебры і геаметрыі.

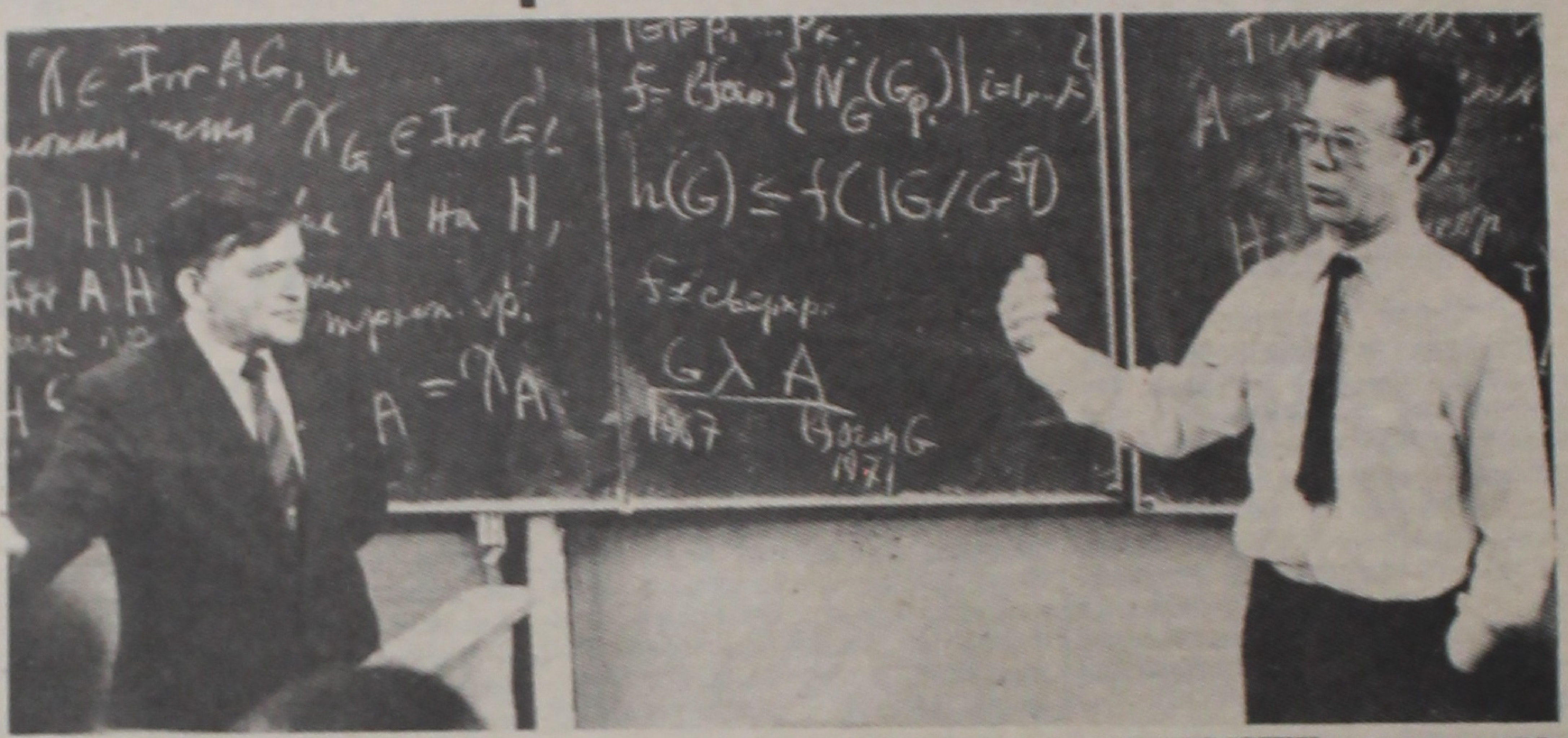

НА ЗДЫМКУ: выступае прафесар Брайт Хартлі.

Фота **У. Чысціка.**

Пыталіся—адказваем

АБ СТЫПЕНДЫЯХ І ДАПАМОГАХ

Як вядома, з 1 сакавіка бягучага года ўстаноўлены новыя размеры дзяржаўных стыпендый і дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей. У папярэднім нумары нашай газеты мы коратка аб гэтым расказвалі. Сёння даём больш падрабязную інфармацыю, якія сумы грошай будуць атрымліваць студэнты на сябе, а таксама на дзяцей, тыя, хто паспеў у гады вучобы абзавесціся сям'ёй.

Паспяваючым студэнтам ВНУ стыпендыя ўстаноўлена ў размеры 440 руб. у месяц, у тым ліку маючым толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя адзнакі, — 500 руб., а толькі выдатныя адзнакі — 570 руб. у месяц;

студэнтам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, знаходзіліся пад апекай (папячыцельствам) і дасягнулі 18-гадовага ўзросту да 1.03.92 г., не атрымліваюць штомесячныя грашовыя выплаты на ўтрыманне апякаемых (згодна з пастановай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 5.01.91 г.) і выхоўваліся ў сем'ях сваякоў, якія не афармілі апеку, а таксама дзецям ваеннаслужачых, што загінулі пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, — у размеры 580 руб. у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя адзнакі, — 640 руб., а выдатныя адзнакі — 710 руб. у месяц;

— студэнтам з ліку воінаў-інтэрнацыяналістаў у размеры 540 руб. у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя адзнакі, — 600 руб., а толькі выдатныя адзнакі — 670 руб. у месяц;

студэнтам за асаблівыя поспехі ў вывучэнні асобных дысцыплін і навукова-тэхнічнай творчасці можа ўстанаўлівацца персанальная стыпендыя савета ВНУ ў размеры 580 руб. у месяц;

студэнтам, якія вучацца па спецыяльнасцях «Матэматыка», «Прыкладная матэматыка», «Праграмнае забеспячэнне вылічальнай тэхнікі і аўтаматызаваных сістэм», — у размеры 550 руб. у месяц, незалежна ад курса навучання, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя адзнакі, — 610 руб., а толькі выдатныя адзнакі — 680 руб. у месяц;

слухачам падрыхтоўчых аддзяленняў у размеры 300 руб. у месяц;

імянныя стыпендыі ўсіх відаў — 750 руб. у месяц.

Сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, выплачваюцца аднаразовыя дапамогі:

1.100 руб. — дапамога пры нараджэнні дзіцяці (у выпадку нараджэння двух ці больш дзяцей дапамога выплачваецца на кожнае дзіця);

550 руб. — дапамога жанчыне, нарадзіўшай дзіця, якая стала на ўлік у кансультацыі да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці.

Штомесячныя дапамогі: 660 руб. — студэнткам, якія знаходзяцца ў водпуску па догляду за дзіцём да дасягнення ім узросту 3 гадоў;

825 руб.—студэнткам, адзінокім маці, якія знаходзяцца ў водпуску па догляду за дзіцём да дасягнення ім узросту 3 гадоў;

У выпадку спынення водпуску па догляду за дзіцём ва ўзросце да 3 гадоў, а таксама пры афармленні дзіцяці ў дзіцячую дашкольную ўстанову, устаноўленая дапамога па догляду за дзіцём выплачваецца ў размеры 50 працэнтаў;

жанчыны, якія знаходзяцца ў водпуску па догляду за дзіцём і адначасова працягваюць вучобу ў ВНУ, маюць права на атрыманне стыпендыі і дапамогі ў поўным размеры.

З НАЦЫЯНАЛЬНАЙ СІМВОЛІКАЙ

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь пастановай ад 19 сакавіка 1992 г. № 144 зацвердзіў Парадак вырабу відарысу Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і яго масавага тыражавання, а таксама Парадак вырабу, выкарыстання, захавання і знішчэння пячатак з відарысам Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь.

Палажэннем аб Дзяржаўным гербе Рэспублікі Беларусь прадугледжваецца змяшчаць відарыс Дзяржаўнага герба Беларусі на пячатках, бланках дакументаў і вуглавых штампах дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый рэспубліканскага і мясцовага падпарадкавання, а таксама на пахвальных і ганаровых граматах, дыпломах і пасведчаннях, якія выдаюцца гэтымі прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі. Не дапускаецца карыстанне пячаткамі, бланкамі дакументаў і вуглавымі штампамі з відарысам Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь прадпрыемствам, установам і арганізацыям, заснаваных на недзяржаўных і змешаных формах уласнасці.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў кафедры палітычнай гісторыі горача віншуюць дацэнта названай кафедры ЭНЦІНА Эдуарда Мацвеевіча з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені доктара гістарычных навук.

МЕРАПРЫЕМСТВЫ

ПА ВЫКАНАННЮ ЗАГАДУ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ БЕЛАРУСІ № 38 АД 20.02.92 г. АБ ПАСТАНОВЕ САВЕТА МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ № 457 АД 9 СНЕЖНЯ 1991 г. «АБ ЗАЦВЯРДЖЭННІ КАНЦЭПЦЫІ І ПРАГРАМЫ ПА ПЫТАННЯХ ПАДРЫХТОЎКІ КАДРАЎ ДЛЯ ЗНЕШНЕЭКАНАМІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ У РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ»

У мэтах выканання загаду Міністэрства адукацыі:

1. Сумесна з Гомельскім аблвыканкамам, зацікаўленымі прадпрыемствамі, арганізацыямі і ўстановамі вывучыць перспектыву патрэбы спецыялістаў ў галіне знешнеэканамічнай дзейнасці ў адпаведнасці з патрабаваннямі рэгіёна.

Адказныя: першы прарэктар, прарэктар па вучэбнай рабоце М. В. Селькін, прарэктар па завочнаму навучанню М. М. Воінаў, дэкан эканамічнага факультэта Т. В. Карпей, дэкан факультэта перападрыхтоўкі кадраў і павышэння кваліфікацыі А. І. Іванюк.
Тэрмін: да 1 чэрвеня 1992 г.

2. Накіроўваць на конкурснай аснове студэнтаў у замежныя навучальныя ўстановы для авалодання фінансава-эканамічнымі, гандлёвымі, юрыдычнымі і іншымі спецыяльнасцямі ў галіне знешнеэканамічнай дзейнасці і рыначнай эканомікі.

Адказны: М. В. Селькін.
Тэрмін: штогод.

3. Стварыць групы спецыялізацый з ліку найбольш здольных старшакурснікаў па адпаведных спецыяльнасцях. Арганізаваць для іх глыбокае вывучэнне замежных моў, краіназнаўства, камп'ютэрнай тэхнікі, рыначнай эканомікі, менеджменту, маркетынгу.

Адказныя: М. В. Селькін, Т. В. Карпей, начальнік вучэбнага аддзела Н. І. Папкова, загадчыца кафедры англійскай мовы Л. С. Ваннікава.
Тэрмін: з 1 верасня 1992 г.

4. Распрацаваць неабходную вучэбна-метадычную дакументацыю для груп спецыялізацый.
Адказныя: Т. В. Карпей, Н. І. Папкова, загадчыкі кафедр адпаведных дысцыплін.
Тэрмін: да 25 красавіка 1992 г.

5. Унесці ў праграмы эканамічных дысцыплін, а таксама распрацаваць праграмы курсаў па знешнеэканамічнай дзейнасці, маркетынгу, менеджменту, дзейнасці сумесных прадпрыемстваў, замежнай мове на аснове перадавога замежнага і айчыннага вопыту і ўвесці іх у вучэбныя планы ў якасці спецыяльных і факультатыўных курсаў.

Адказныя: Т. В. Карпей, Н. І. Папкова, загадчыкі кафедр адпаведных дысцыплін.
Тэрмін: да 15 чэрвеня 1992 г.

6. Стварыць камісію і забяспечыць яе работу па вывучэнню ўзроўню выкладання дысцыплін і падрыхтоўкі кадраў эканамічнага профілю.

Адказны: М. В. Селькін.
Тэрмін: да 15 красавіка 1992 г.

7. Практыкаваць запрашэнне вядучых навукова-педагагічных работнікаў з навучальных і навуковых устаноў СНД, замежных дзяржаў для чытання лекцый па знешнеэканамічных дысцыплінах.

Адказныя: М. В. Селькін, Н. І. Папкова.
Тэрмін: сістэматычна.

8. Ажыццяўляць падрыхтоўку выкладчыкаў па знешнеэканамічнай дзейнасці на базе дактарантуры і аспірантуры Акадэміі кіравання пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, аспірантуры Беларускага дзяржаўнага эканамічнага універсітэта.

Адказныя: прарэктар па навуковай рабоце А. М. Сердзюкоў, загадчыца аспірантуры Т. А. Скрынічэнка, загадчыкі кафедр.
Тэрмін: у адпаведнасці з планам.

9. Накіроўваць у вядучыя ВНУ на стажыроўку тэрмінам да 1 года перспектыўных спецыялістаў, рэкамендаваных вучоным саветам універсітэта для выкладчыцкай і навуковай дзейнасці. Выкарыстоўваць у гэтых мэтах перавод кандыдатаў навук, дацэнтаў на пасады старшых навуковых супрацоўнікаў, прыкамандзіраванне іх да ВНУ, якія рыхтуюць кадры для знешнеэканамічнай дзейнасці.
Адказныя: А. М. Сердзюкоў, Н. І. Папкова.
Тэрмін: у адпаведнасці з планам.

10. Забяспечыць падрыхтоўку 20 найбольш здольных студэнтаў па спецыяльнасцях эканоміка і сацыялогія працы, бухгалтарскі ўлік, кантроль і аналіз гаспадарчай дзейнасці, перападрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі 30 спецыялістаў арганізацый, прадпрыемстваў і ўстаноў у галіне знешнепалітычнай дзейнасці ў адпаведнасці з дадаткамі 1,2 Пастановы № 467 Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Адказныя: М. В. Селькін, Т. В. Карпей, А. І. Іванюк.
Тэрмін: з верасня 1992 г.

Студэнт і навука

АДНАГО ЭНТУЗІЯЗМУ МАЛА

Нядаўна ў Новасібірскім навуковым цэнтры, на базе Новасібірскага універсітэта, адбылася XXX Міжнародная навуковая студэнцкая канферэнцыя «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс». Трэба адзначыць, што ніводная са студэнцкіх канферэнцый у краінах Садружнасці не карыстаецца такой вялікай папулярнасцю, як гэтая.

У адрас аргкамітэта МНСК паступіла 3000 заявак з 200 ВНУ СНД, у тым ліку Масквы, Санкт-Пецярбурга, Мінска, Адэсы, Кіева, Ташкента, Ерэвана, Казані, Томска, Уладзівастока, а таксама з універсітэтаў США і некаторых еўрапейскіх краін. Праграма канферэнцыі ўключала каля 700 дакладаў, у якіх былі прадстаўлены вынікі даследаванняў тэарэтычнага і прыкладнога характару па матэматыцы, фізіцы, хіміі, біялогіі, геалогіі, эканоміцы, гісторыі, філалогіі і філасофіі. Нягледзячы на студэнцкі статус канферэнцыі, многія навуковыя распрацоўкі яе ўдзельнікаў мелі несумненнае тэарэтычнае і практычнае значэнне ў галінах ведаў, вызначаючых навукова-тэхнічны прагрэс. Мэта канферэнцыі — прыцягнуць студэнтаў да рашэння актуальных задач сучаснай навукі.

Аўтарам гэтага артыкула выпаў вялікі гонар прадстаўляць на гэтым навуковым форуме наш універсітэт.

У праграму канферэнцыі былі ўключаны нашы даклады: «Даследаванне прасторава-часовых хістанняў геамагнітнага поля (Аляксандраўская структура)» — А. Гусеў і «Апрабаванне эксперыментальнага комплексу геафізічных метадаў з мэтай прамых пошукаў нафты ў Прыпяцкім прагібе (Паўночна-Навінская структура) — Д. Свірыдаў.

Пасяджэнні падсекцыі геафізікі праходзілі ў Інстытуце геалогіі і геафізікі Сібірскага аддзялення РАН. У яе рабоце прынялі ўдзел прафесарска-выкладчыцкі састаў НДУ, а таксама вядучыя спецыялісты ІГіГ.

Праблемы, якія рашаюцца кафедрай геафізікі нашага універсітэта, адлюстраваныя ў нашых дакладах, выклікалі велізарную зацікаўленасць у колах сібірскіх вучоных. Тэматыка гэтых даследаванняў адрозніваецца навізной і выяўляе нетрадыцыйныя пошукавыя крытэрыі разведкі нафтавых месцанараджэнняў. Выкарыстанне методык, прадстаўленых намі, унесла карэктывы ва ўяўленні аб нафтагазаноснасці нетраў Беларусі.

Цяпер навука, у тым ліку і геафізіка, знаходзіцца ў крайне цяжкім стане. Зніжэнне матэрыяльных укладанняў у навуковыя даследаванні, згортванне работ, скарачэнне штатаў прыводзяць да падзення інтэлектуальнага патэнцыялу Садружнасці Незалежных Дзяржаў, у тым ліку і Рэспублікі Беларусь.

Гэтыя працэсы закранулі і наш універсітэт, што выклікала абсалютную страту цікавасці студэнцтва да навуковай дзейнасці, якая трымаецца цяпер на чыстым энтузіязме.

Хочацца верыць, што ў будучым становішча зменіцца да лепшага, і навуковыя распрацоўкі ГДУ будуць прадстаўляцца за межамі рэспублікі не толькі кафедрай геафізікі, але і іншымі падраздзяленнямі нашага універсітэта.

Андрэй ГУСЕЎ, Дзмітрый СВІРЫДАЎ, студэнты 4-га курса геалагічнага факультэта, удзельнікі канферэнцыі.

НА ЗДЫМКУ: А. Гусеў і Д. Свірыдаў.
Фота У. Чысціка.

БАТУ—ЯШЧЭ АДЗІН БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

З пераходам Беларусі на шлях суверэннай рэспублікі значна павышаецца статус яе вышэйшых навучальных устаноў. Толькі ў апошні час перайменаваны Беларускі політэхнічны універсітэт — у політэхнічную акадэмію, інстытут народнай гаспадаркі імя В. В. Куйбышава — у дзяржаўны эканамічны універсітэт.

А зусім нядаўна Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь прыняў пастанову аб пераўтварэнні Беларускага інстытута механізацыі сельскай гаспадаркі, які каля сарака гадоў рыхтуе спецыялістаў для вёскі, у Беларускі аграрны тэхнічны універсітэт — БАТУ. Зрабіць гэта вырашана «у межах асігнаванняў, якія прадугледжаны Міністэрству сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання на ўтрыманне навучальных устаноў на 1992 год».

Іх працы вылучаны на конкурс Скарынаўскіх чытанняў

ЁСЦЬ АДДАЧА

Прадстаўлены цыкл навуковых прац загадчыка кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, доктара біялагічных навук, прафесара Леаніда Міхайлавіча Сапегіна ўключае тры манаграфіі і 14 друкаванных артыкулаў, прысвечаных вывучэнню поймавых лугоў Беларускага Палесся, распрацоўцы эколага-фларыстычнай класіфікацыі і на яе аснове — тыпалогіі лугавой расліннасці як асновы для гаспадарчага выкарыстання кармавых угоддзяў.

Л. М. Сапегін у Беларусі і за яе межамі вядомы як даследчык лугавой расліннасці пойм рэк Беларускага Палесся. На працягу амаль 30 гадоў ім даследуюцца гэтыя каштоўныя кармавыя ўгоддзі нашай рэспублікі. Ім даследаваны флора і расліннасць пойм рэк Дняпра, Прыпяці, Сожа, Пцічы Убарці, Іпуці і Бесядзі.

На аснове шматлікага фактычнага матэрыялу, прымяніўшы сучасныя прынцыпы і метады класіфікацыі сістэмы Браўн-Беанке, аўтарам распрацавана эколага-фларыстычная класіфікацыя лугавой расліннасці пойм рэк Беларускага Палесся. Яна ўключае 5 класаў, 10 парадкаў, 12 саюзаў, 23 асацыяцыі, з якіх 15 — новыя. На аснове класіфікацыі распрацавана гаспадарчая тыпалогія з 10 тыпаў лугоў. Для кожнага тыпу луга распрацавана сістэма гаспадарчага выкарыстання і аховы раслbackінага покрыва поймавых лугоў.

Распрацаваная гаспадарчая тыпалогія поймавых лугоў лягла ў аснову рэкамендацый па рацыянальнаму іх выкарыстанню. Яна перададзена шэрагу гаспадарак Гомельскай вобласці.

Ад укаранення рэкамендацый у сельскагаспадарчую вытворчасць з 1986 па 1990 гг. атрыман чысты эканамічны прыбытак у суме звыш 86 тыс. рублёў.

Лічу, што прадстаўлены цыкл навуковых прац прафесара Л. М. Сапегіна варты для ўдзелу ў штогадовых навуковых Скарынаўскіх чытаннях нашага універсітэта.

В. ВЕРАМЕЙЧЫК, дацэнт кафедры батанікі і фізіялогіі раслін.

Факт без каментарыя

ГРОШЫ, ГРОШЫ...

У мінулым нумары нашай газеты паведамлялася аб памерах новых акладаў работнікаў універсітэта, устаноўленых з 1 сакавіка бягучага года. Як паведамілі рэдакцыі ў планава-фінансавым аддзеле ГДУ, новыя пасадавыя аклады з фонду заработнай платы універсітэта павялічваюцца яшчэ на 5 працэнтаў прафесарска-выкладчыцкаму, кіруючаму саставу, некаторым катэгорыям спецыялістаў, служачых.

Да 850-годдзя ўпамінання Гомеля ў летапісах

СТАРОНКІ ПЕРАДГІСТОРЫІ ГОМЕЛЯ

(Працяг. Пачатак публікацыі гл. у №№ 4, 5).

ІУ. ФІНАМОЎНЫЯ І ІРАНАМОЎНЫЯ ЖЫХАРЫ ПАСОЖЖА. Тэрыторыя Пасожжа ў гістарычнай рэтраспектыве ўяўляе сабой арэну, дзе ўзаемадзейнічалі, сутыкаліся, змешваліся розныя па паходжанні і мове плямёны і плямянныя групоўкі. Усё гэта адлюстравалася, праўда, толькі ўскосным чынам у геаграфічных назвах нагаданага арэала. У кантактных зонах распаўсюджваліся не толькі адзіныя культурныя, але і моўныя асаблівасці. У аднолькавых ці блізкіх фізіка- геаграфічных умовах увогуле існавалі падобныя ці нават адзіныя прынцыпы называння геаграфічных аб'ектаў, фарміраваўся агульны, выходны запас каранёў, асноў, тэрмінаў для абазначэння рэчак, ручаёў, балот, пагоркаў, нізін, лясоў, іншых геаграфічных рэалій. Адсюль зразумела, чаму ў большасці выпадкаў цяжка або зусім немагчыма вызначыць моўную прыналежнасць старажытных геаграфічных назваў.

У Пасожжы здаўна, да прыходу сюды славян, жылі фінамоўныя, іранамоўныя, а таксама асобныя балтамоўныя плямёны. Кожнае з іх займала сваю экалагічную нішу, таму жылі яны пераважна мірна, бо былі зацікаўлены ў вынікаx прадуктах гаспадарання свах суседзяў. Асаблівасцю Пасожжа было і тое, што тут сутыкаліся перыферыі арэалаў як фінскіх, так і іранскіх і балцкіх плямён.

У сярэдзіне першага тысячагоддзя да новай эры іранамоўныя і індаарыйскія плямёны насялялі басейн Сейма, Сярэдняе Падняпроўе, а таксама тэрыторыю ад сярэдняга цячэння Дняпра на ўсходзе да вярхоўеў Паўднёвага Буга і Днястра на захадзе (групоўка скалотаў, якую ўпамінае Герадот). Цікава, што перыферыя іранамоўных скалотаў ахоплівала Заходняе Палессе і нават Верхняе Панямонне. У Брэсцкім раёне існуе вёска з красамоўнай назвай **Сколдычы**, у Слонімскім раёне — **Сколдзічы**, нагадаем таксама наступныя назвы населеных пунктаў: **Яскалды** (Бераставіцкі раён), **Ішкальдзь** (Баранавіцкі раён), у гэтым жа арэале — рэчка **Сакольда.** Цікава, што вёска пад назвай **Скалодзін** існуе і на Гомельшчыне, у Мазырскім раёне (гэта таксама верагодны «след» этнічнай назвы іранамоўных скалотаў). Пасожжа разам з цэнтральнай і заходняй часткамі Палесся ўваходзіла ў перыферыйную зону іранамоўных насельнікаў.

Гомельскія наваколлі з'яўляліся паўднёвай межай рассялення і фінаугорскіх груповак, асноўны арэал якіх на тэрыторыі Беларусі размяшчаўся ва ўсходняй і цэнтральнай частках сучаснай Віцебшчыны, на землях сучаснай Магілёўшчыны і паўночных раёнаў Гомельшчыны (Кармянскі раён, у прыватнасці).

Што значыць **перыферыя** расселення, напрыклад, тых жа іранамоўных ці фінамоўных племянных груповак? Гэта азначае, што на пэўнай тэрыторыі (наваколлі Гомеля, у прыватнасці) не было суцэльнага іранскага, фінскага ці якога-небудзь іншага (напрыклад, балцкага) насельніцтва. Старажытныя балты жылі ў розных кутках Беларусі аж да XII—XIУ стагоддзяў, аднак яны не займалі ўсю тэрыторыю выключна. Асноўная тэрыторыя (цэнтр) балцкіх плямён з даўніх часоў размяшчалася ў Паўднёва- Усходняй Прыбалтыцы. Граніцамі балцкага арэала служылі на захадзе нізоўі Віслы, на поўначы — Фінскі заліў, на паўднёвым усходзе — верхняе цячэнне Нёмана. Прыкладна ад Навагрудка мяжа балтаў паварочвала ў бок Мінска, а потым ішла па ўмоўнай лініі Мінск — Заслаўе — Лагойск — Вілейка — Мядзель — Браслаў. Далей на ўсход і паўднёвы ўсход меліся толькі асобныя балцкія «астравы», колькасць якіх па меры аддалення ад зоны суцэльнага балцкага засялення змяншалася. Аднак на гэтых «астравах», некаторыя з якіх даходзілі да Пасожжа і Прыпяці, захоўваліся надзвычай цікавыя балцкія архаізмы, як культурныя, так і асабліва моўныя, перш за ўсё, геаграфічныя назвы. Тое ж самае можна сказаць і пра этнічную і моўную перыферыю іранскіх (інда-іранскіх) і фіна-угорскіх груповак.

Калі ў Пасожжа прыйшлі славяне, яны ўступілі ва ўзаемадзеянне з тубыльцамі і паступова засвоілі ад апошніх многія элементы культуры і моўныя факты. З цягам часу папярэдняе насельніцтва раствcovered…

Але зноў жа у асобных выпадках нельга з дастатковай упэўненасцю вызначыць, калі мы маем справу з запазычаннем пэўнай культурнай з'явы ці моўнага факта, а калі — з працэсамі значна больш складанага характару.

Згодна з «Повестью временных лет», драўляне, якія з'ўляліся продкамі палешукоў, выкрадалі дзяўчын ля вады. Аднак такі ж звычай мелі і старажытныя балты, продкі сучасных літоўцаў і латышоў. «Умыканне» ля вады было вядома таксама ў Індыі. Некаторыя даследчыкі лічаць, што ў гэтым звычаі знайшла адлюстраванне рытуальная роля вады, ля якой у старажытныя часы, магчыма, увогуле адбываліся шлюбныя цырымоніі, выконваліся вясельныя абрады. Адкуль такі звычай — умыканне, выкраданне дзяўчын ля вады — у драўлян? Ці можна гаварыць у дадзеным выпадку аб запазычанні гэтай культурнай з'явы? Ці драўляне атрымалі ў спадчыну гэты звычай ад сваіх этнічных і моўных папярэднікаў? Дакладнага адказу даць немагчыма.

Звернемся да геаграфічных назваў у Пасожжы і, у прыватнасці, у гомельскіх наваколлях, прычым, да такіх назваў, якія несумненна пакінулі нам мінулыя стагоддзі.

Думаецца, што найбольшую цікавасць выклікае, перш за ўсё, паходжанне назвы ракі Сож. Скажам адразу: паходжанне гэтай назвы так да канца і не высветлена. Між тым, усе спробы тлумачэння пацвярджаюць тое, аб чым ужо гаварылі: назва **Сож** «нарадзілася» ў кантактнай зоне, на перасячэнні арэалаў некалькіх этнасаў і моў, на тэрыторыі, дзе ўзаемадзейнічалі перыферыйныя племянныя групоўкі фіна-ўграў, інда-іранцаў і балтаў. **Нездарма** усе спробы растлумачыць назву **Сож** абмежаваны якраз «балцкай», «фінскай» і «інда-іранскай» гіпотэзамі.

Згодна з «балцкай» версіяй, назва **Сож** мае той жа корань, што і прускае слова **«сугэ»** — «дождж». «Фінская» версія прапаноўвае супастаўленне назвы **Сож** з фінскім словам **«сусі»** — **«воўк»** (адсюль быццам бы таксама найменні рэчак **«Сужы»**, **«Сузіс»** у Латвіі, рачулкі **Созь** — левага прытока верхняга цячэння Волгі). Нарэшце, згодна з «інда-іранскай» версіяй, **Сож** (першапачаткова — **Сожа**) разглядаецца ў адным радзе з такімі «воднымі» найменнямі, як **Судка, Судасць, Судэмка, Суджанка, Суджа**, якім маецца адпаведнасць у старажытнаіндыйскім слове **«сундхаці»** — **«чысты»**. Ад сябе дададзім, што ў гэтым сэнсе лепш тлумачыць назву Сож пры супастаўленні са словам комі мовы (фіна-угорская мова) **«содз»** — «чысты, празрысты». Магчымы і іншыя супастаўленні, але яны нічога новага для разгадкі праблем не ўносяць і сутнасць справы не мяняюць.

Аб наяўнасці іранскага насельніцтва ў гомельскіх наваколлях у далетапісны час сведчыць сама назва **Гомель,** а калі гаварыць дакладней, то суаднесенасць корня **гом,** з моўнымі фактарамі іранскіх моў — асецінскай, таджыкскай, афганскай. Аднак той жа іранскі па паходжанні тэрмін **ком, кам, кем** — «цясніна, яр, роў» быў запазычаны цюркскімі і фіна-угорскімі народамі (адсюль — назва ракі **Кама** ў фінамоўным арэале; **Кама** — прыток Волгі; у мове ўдмуртаў гэтая назва асэнсоўваецца як **«рака»**). Цікава, што ў назве гомельскага яра **Гаміюк,** акрамя першай часткі — **гам-,** вычляняецца яшчэ і другая частка, **«суфікс» -юк.** Дык вось, ёсць падставы бачыць у гэтым «суфіксе» **юк** не што іншае, як «сцёрты» геаграфічны тэрмін са значэннем «вада», «рака». Такое слова існуе ў фіна-угорскіх мовах (старажытнапермскае юг, **юк,** эстонскае йогі — «рака», марыйскае **йогы** — «цячэнне» і інш.). Назва знакамітага паркавага возера Гаміюк, такім чынам, чытаецца намі як «рэчка, якая працякае ў яры». Сама гэта назва — таксама вынік узаемадзеяння ў гомельскіх наваколлях старажытных іранамоўных і фінамоўных плямён. Славянам, якія з'явіліся ў гомельскіх наваколлях **у пачатку VII стагоддзя,** засталася ў спадчыну ўся гэтая **«мазаіка»** назваў. Зрэшты, аб засяленні славянскімі групоўкамі Пасожжа — наступныя часткі нарыса.

А. РОГАЛЕЎ,
кандыдат філалагічных навук.

(Працяг будзе).

Аб тым, што ўсіх хвалюе

ЯК ВЫЙСЦІ З КРЫЗІСУ?

ЛЮБАЯ краіна незалежна ад грамадскага ладу для забеспячэння нармальнага эканамічнага развіцця павінна ўтрымліваць попыт і прапанову ў аптымальнай раўнавазе. Попыт — гэта грошы, прапанова — тавары. Пры парушэнні роўнасці ўзнікаюць розныя цяжкасці. Калі тавараў больш чым грошай, то прадпрыемствы, якія іх робяць, спыняюцца — няма збыту. Беспрацоўе ахоплівае грамадства, жыццёвы ўзровень насельніцтва падае. Пры лішку грошай рэзка ўзрастаюць цэны. Цяпер за атрымліваемую зарплату можна купіць значна менш тавараў, чым раней. А гэта і ёсць пагаршэнне становішча працоўных. Як у першым, так і ў другім выпадках церпіць народ. І задача ўрада не дапусціць гэтага.

У пасляваенныя сталінскія часы штогод 1 красавіка аб'яўлялася аб новых узроўнях цэн і зарплаты. Нарастаючыя аб'ёмы вытворчасці дазвалялі хоць крыху, але зніжаць цэны і павышаць зарплату. Аднак роўнасць паміж попытам і прапановай строга захоўвалася. Не было тварнага багацця, але і накапленне грошай у насельніцтва таксама адсутнічала. Усе жылі ад зарплаты да зарплаты.

У перыяд М. С. Хрушчова спецыяльная карэкціроўка попыту і прапановы не праводзілася. Заработная плата ў сілу розных прычын ўзрастала некалькі хутчэй, чым аб'ёмы вытворчасці. Каб папярэдзіць непрыемныя вынікі, рост зарплаты свядома абмяжоўваўся. Ніхто не мог атрымліваць больш пэўнага ўзроўню. Так сілай утрымлівалася роўнасць попыту і прапановы. Падобныя дзеянні ўлады выклікалі ў народа незадавальненне.

У эпоху Л. І. Брэжнева ў ход пайшлі меркаванні аб тым, што зарплата і іншыя грашовыя даходы павінны расці хутчэй аб'ёмаў вытворчасці. Узрастаючы попыт штурхне прадпрыемствы да пашырэння вытворчасці патрэбнай народу прадукцыі. І многія, у тым ліку і ваенныя, стваралі ўчасткі, цэхі па выпуску тавараў шырокага ўжытку. У гэтай гонцы стала відавочным адставанне вытворчасці ад росту грашовых даходаў насельніцтва. Аднак сур'ёзнага значэння наяўнай дыспрапорцыі не прыдавалі.

Новыя мадэлі гаспразліку, якія ўкараняліся ў гады перабудовы, адкрылі неабмежаваныя магчымасці ў справе росту розных грашовых выплат рабочым і служачым да іх зарплаты. Мелі месца выпадкі, калі прэміі дасягалі 90 штомесячных акладаў. Ды і апошнія павышаліся. У гэты перыяд грашовыя даходы насельніцтва раслі не па днях, а па гадзінах. Роўнасць паміж попытам і прапановай разбуралася прама на вачах. Краіна неслася да эканамічнага краху. Патрабаваліся меры па неадкладнаму папярэджванню падобнага выніку. Быў запушчаны сур'ёзны падатак на прырост фонду аплаты па працы. Аднак некіруемая дэмакратыя яго змяла. Аўтар падатку Л. І. Абалкін падаў у адстаўку. Прымаліся і іншыя меры. Але ўсе яны адмяталіся. Да канца 1991 г. попыт (грашовыя даходы насельніцтва) перавышаў прапанову (таварную масу) у два разы. Гэта выклікала рад негатыўных з'яў: узрастала канкурэнцыя паміж пакупнікамі. Людзі займалі чэргі з вечара. Таму, хто спазняўся, тавару не хапала. Да заканчэння першай змены магазіны былі пустыя. Прыхоўванне тавараў для родных, знаемых, хабарнікаў стала звычайнай з'явай. Скупленыя па нізкіх дзяржаўных цэнах, яны ўсплывалі на «чорным рынку». Бізнес — спекуляцыя на розніцы цэн з мэтай хуткага абагачэння — захоплівала моладзь. Падрываўся інтарэс да вучобы, штодзённая праца асмейвалася, да зарплаты адносіліся з пагардай. Рэкет, грабяжы і разбоі рабілі «разнастайным» наша жыццё. Лягчэй жа адабраць грошы ў спекулянта, чым абрабаваць касу магазіна, а тым больш банк. Работа кантралюючых і правяраючых органаў, міліцыі не давала належнага эфекту. Для папярэджання спаўзання краіны да эканамічнага і маральнага крызісу трэба было тэрмінова ўраўнаважыць попыт і прапанову. Для гэтага ёсць два шляхі: першы — пашырыць вытворчасць тавараў народнага спажывання, на што пойдуць гады і гады. Імпарт таксама трэба вяртаць дзесяцігоддзямі, штосьці адрываючы ад сябе; і другі — павысіць цэны. Краіна выбрала апошняе. Была дасягнута роўнасць паміж попытам і прапановай. Што гэта дало? Страцілася канкурэнцыя паміж пакупнікамі. Скараціліся чэргі. Цяпер можна хоць нямнога, але купіць амаль любы тавар. Пачаў скарачацца «чорны рынак» — як на ім, так і ў магазінах цэны аднолькавыя. Стала нявыгадна займацца спекуляцыяй. Разлажэнне маральных асноў грамадства эканамічнага плану прыпынілася. Асноўнай крыніцай дабрабыту становіцца зарплата.

Аднак ёсць і адмоўныя моманты. Гэта рэзкае падзенне пакупніцкай здольнасці насельніцтва. Наяўныя грошы абясцэніліся ў некалькі разоў. 80% насельніцтва аказаліся за рысай беднасці. Тэрміновая дапамога патрэбна нізказабяспечаным. Патрабуецца жорсткі кантроль за размеркаваннем тавараў. Усе гэтыя цяжкасці могуць быць пройдзены па меры нарошчвання вытворчасці тавараў народнага спажывання. Аднак галоўным застаецца кантроль за роўнасцю попыту і прапановы. Толькі пры гэтай умове мы можам выбрацца з эканамічнага крызісу.

У. ДАЙНЕКА,
дацэнт кафедры эканамічных тэорый.

Гэта цікавіць студэнтаў

МОЖНА І ПРАГУЛЯЦЬ, АЛЕ...

Не сакрэт, што многія студэнты нашага універсітэта не надта актыўна і сістэматычна наведваюць вучэбныя заняткі. І іх, канешне, хвалюе пытанне, ці не ўплывае колькасць прапушчаных гадзін лекцый, практычных заняткаў на размер стыпендыі.

Каб адказаць на яго, спашлемся на штотыднёвік «7 дней» (№ 15 за 1992г.): «У Міністэрстве народнай адукацыі Рэспублікі Беларусь карэспандэнту «7дней» растлумачылі: размер стыпендыі не залежыць ад колькасці прапушчаных заняткаў. Праводзіць вылічэнні са стыпендыі на гэтай падставе неправамерна.»

Што на першым плане?

Сацыёлагі Беларускага дзяржаўнага універсітэта ў выніку шырокага анкетавання моладзі прыйшлі да несуцяшальных вынікаў: за апошнія гады такія каштоўнасці, як адукаванасць і творчая работа, рэзка ўпалі ў вачах юнакоў і дзяўчат. У марах маладога пакалення на сённяшні дзень яны займаюць адно з апошніх месц, намнога адстаўшы ад сексу, сілы, фірменных рэчаў. У некалькі разоў знізілася і каштоўнасць кахання — з сумам канстатуюць універсітэцкія сацыёлагі.

«Поиск».

Гумар—справа сур'ёзная

ГЭТЫ РОЗНЫ, РОЗНЫ, РОЗНЫ СМЕХ...

Смех працягвае жыццё. Гэта навукова-медыцынскі факт. Гэта ж даказала і гумарына, якая праводзілася студэнцкім клубам універсітэта ў зале абласнога драматычнага тэатра. I хаця зала мае 600 пасадачных месцаў, забытае тэатральнае пытанне «Ці няма лішняга білеціка?» накаляла абстаноўку і абяцала добры настрой.

Удзячны глядач вітаў ужо добра знаёмыя твары і апладысментамі ацэньваў творчую работу навічкоў. На сцэне сваю чарговую праграму «Гэты розны, розны, розны смех!» паказваў студэнцкі тэатр эстрадных мініяцюр. 2,5 гадзіны ўсмешак, жартаў, пародый. I пасля прадстаўлення глядач вёў размову і дзяліўся ўражаннямі словамі і фразамі са шматлікіх мініяцюр: «...ох, і началь...», «...чарпаўся я тады...», «... падганяем састаў з памідорамі...», «...да Сцяпана сваха не прыходзіла», «...шур-шур-шур-зашуршалі шурчанчыкі...» і многае, многае іншае.

Кіраўнік СТЭМа Юрый Капоця і яго каманда сур'ёзна і настойліва рыхтавалася да гэтага, у прамым сэнсе, «дурацкага» дня. Ды і не магло быць інакш. Таму што аб смешным гаварыць сур'ёзна, што і рабілі два вечары запар Уладзіслаў Гатальскі, Леанід Бранштэйн, Наталля Матухненка, Сяргей Іваноў, Яўген Куліцкі, Аляксей Аўсеенка. I спіс гэты бясконцы, як і сам гумар.

Прайшоў першы дзень, але на сцэну, узбадзёраныя СТЭМаўскім запалам, выйшлі прафесійныя акцёры драматычнага тэатра і цалкам заваладалі сэрцамі гледачоў удзельнікі студэнцкага народнага тэатра «Люстэрка», паказаўшы сваё «Топ-шоу». Сюрпрызам для ўсіх было выступленне зоркі савецкай эстрады Алы Пугачовай у выкананні Наталлі Жукавай, саліста групы «Фрыстайл» у выкананні Вячаслава Дарошчанкі, а які прыгожы быў Аляксей Глызін і яго цёзка Аляксей Паўлаў!

Што датычыцца любімчыкаў публікі, то вядучыя другога дня гумарыны прадставілі справу такім чынам, што СТЭМ са сцэны наогул не ўходзіў з учарашняга дня. I зноў уся зала выбірала «кавалак сала паболей», і на адказ «хворага», што «...за мяжой я не быў», разам з артыстамі глядач пытаўся: «З якой мэтай?»

Са словамі песні пра вутачку завяршыліся два дні смеху. А смех быў розны: «хі-хі», «ха-ха», «хо-хо» і проста «хм». I гэта добра, што мы не развучыліся смяяцца і традыцыйна працягваем справу Вялікага Пятра I, які ўвёў гэты звычай у Расію. I не гледзячы на пол, рост, вагу, колер вачэй і настрой, ва ўсіх у гэтай зале ў гэты дзень спіны былі выключна белыя.

М. ШЫРЫНКІНА,
мастацкі кіраўнік студэнцкага клуба «Маладосць».

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ВАКАНТНЫХ ПАСАД ПА КАФЕДРАХ:

— тэорыі і методыкі фізічнай культуры — старшага выкладчыка;

— філасофіі — загадчыка кафедры;

— фізічнай метралогіі — загадчыка кафедры, дацэнта.

Тэрмін падачы заяў — не пазней аднаго месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Спорт

СЕРАБРО ПЕРШАКУРСНІЦЫ

У Гродне прайшоў чэмпіянат і Кубак Рэспублікі Беларусь па спартыўнай хадзьбе, у якім прынялі ўдзел практычна ўсе мацнейшыя скараходы рэспублікі.

Магу сцвярджаць, што скараходы нашай рэспублікі з'яўляюцца аднымі з мацнейшых у краінах СНД.

Тым прыемней поспех, які выпаў на нашых студэнтак. Першакурсніца факультэта фізічнай культуры Вольга Максімава заваявала сярэбраную ўзнагароду чэмпіянату на дыстанцыі 5 км, а Валянціна Барашкова (2 курс гэтага ж факультэта) фінішавала трэцяй.

Хочацца пажадаць нашаму трэнеру — ст. выкладчыку кафедры лёгкай атлетыкі, кандыдату педагагічных навук Уладзіміру Лемяшкову далейшых творчых удач. А яны да яго прыйдуць, калі ўлічыць той факт, што трэнер не шкадуе свайго часу, і яго можна кожны дзень сустрэць на універсітэцкім стадыёне са сваімі вучнямі.

В. МАРЧАНКА.

Проба пера

НЕМНОГО О «ХОЛОДНОЙ ВОЙНЕ», ИЛИ 1982 ГОД

Когда умер Сталин, то меня и в помине не было. Но я много слышала, что люди искренне плакали на похоронах своего идола. Я человек совсем иной эпохи, поэтому (признаюсь честно) плакала в тот день, когда умер ещё один «идол» — «дорогой Леонид Ильич».

Дело было так. Мне было в ту пору семь лет. Уже умела читать и считать. Читать я научилась быстро — по лозунгам на улице и надписям на магазинах. И с какой радостью сообщала маме, что на том здании написано «Слава КПСС», а вон там — «Народ и партия — едины».

Когда пошла в школу, то, став «взрослой», решила не играть в куклы. И теперь всё свободное время проводила у телевизора. Смотрела всё подряд: и «Новости», и «Время», и «Международную панораму», и фильмы про войну. В программе «Новости» рассказывали про войну, которую ведут «чернокожие братья» против «белокожих угнетателей». В фильмах про Великую Отечественную войну показывали концлагеря, как издевались фашисты над людьми, а также длинную очередь людей, которых должны сжечь. В школе нам читали рассказы про маленькую девочку, которую повезли в концлагерь, где сожгли её родных, а ей чудом удалось спастись. Всё это я слышала впервые и как губка впитывала информацию.

А по телевизору ругали американцев, показывали, какие они плохие, как много у них безработных и бедных. Говорили, что эти злые люди хотят напасть на нашу счастливую страну и убить всех советских людей. Всё это было днём.

А ночью я не могла, боялась уснуть. Тогда мне начинала сниться огромная очередь людей, где стою я, и что меня должны сжечь.

Однажды вечером 10 ноября 1982 года я хотела посмотреть мультики, но на экране «сидел» какой-то дядя и строго говорил: «Объявляется траур в школах, детских учреждениях, на предприятиях...» Я очень внимательно слушала, но ничего не понимала. Я не знала, что обозначает слово «траур», однако в моё сердце начал проникать страх. Я подумала, что слово «траур» — однокоренное слову «травить». И теперь нас, маленьких первоклассников, будут травить как тараканов. И напряжение последних дней сказалось: я заплакала.

Если бы дома был кто-нибудь из взрослых, то мне бы всё объяснили. А так я осталась наедине со своим горем. Я лежала на диване и горько, горько плакала. Я не боялась смерти, но мне было обидно, что взрослые дяди решили травить беззащитных детей. Я не поняла, что Брежнев умер, что во всех моих бедах виноват он. И чисто по-детски ругала его: «Ах, дядя Брежнев, как ты допустил это!» В моём мозгу уже рисовалась картина: нас строем ведут в школьную столовую кормить. Я знаю, что еда отравлена, хочу сказать об этом своим одноклассникам, но почему-то не могу. Что будет дальше, я не могла представить, и мне оставалось только плакать.

Не знаю, сколько бы ещё плакала, если бы не пришёл мой старший брат. Я сообщила ему ошеломляющую новость: детей в школах будут травить, чем вызвала у него шок и столбняк. Он мне не верил, а я доказывала, что «дядя по телевизору сказал». Вскоре пришла мама, которую я тоже ошеломила моим заявлением. Она спрашивала: «Ты от кого это слышала? От Наташи? От Лены?» «Нет, это дядя по телевизору сказал. Вот опять, слушай!» Уже по радио диктор снова повторил: «Объявляется траур в школах, детских...». Мама вздохнула и объяснила мне, что значит слово «траур».

А после этого случая я не могла смотреть программы «Новости», «Время», «Международная панорама», а также фильмы о войне. Я боялась услышать, что нас уже по-настоящему будут травить или убивать.

Да, я искренне плакала в тот день, когда умер «дорогой Леонид Ильич», но жалела я тогда не его, а себя. Пусть моя исповедь станет для кого-то уроком — не надо жалеть умирающих «идолов» — это нормально, это эволюция. Лучше пожалейте себя и своих детей. Нельзя допустить, чтобы наши дети были несчастными из-за глупой политики правительства.

Валентина ДЕМЕШКО,
учащаяся УПК при ГГУ.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымліваліся даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф. Скарыны.

Спонсар газеты — райсавет народных дэпутатаў Цэнтральнага раёна г. Гомеля.

Гомельская фабрыка «Палесдрук» Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь г. Гомель, Савецкая, 1.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.500 экз.
Заказ 306.

Падпісана да друку ў 15.00.